herpy

GEKKOER

Saltuarius salebrosus

Saltuarius salebrosus er en stor, nattaktiv bladhalegekko fra det midtre og sørlige Queensland i Australia. Den har en ru strupe besatt med knoller, hud som ligner lavbevokst bark, og en bred, bladformet hale. Den tåler mer varme enn slektens andre arter, klarer seg godt i terrarier og er en rolig art for den erfarne holderen.

Familie: Carphodactylidae Engelsk: Rough-throated leaf-tailed gecko Tidligere navn: *Phyllurus salebrosus* Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**14 cm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**5-10 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Trelevende og klippelevende**
Biotop	**Tørrskog og klippeterreng**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**60 × 40 × 80 cm** L × B × H for 3 voksne dyr
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Temperatur, natt	**19-21 °C**
Luftfuktighet	**55-100 %**
UVB	**Ikke nødvendig**
Vinterhvile	**10-16 °C** 9-13 uker
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kjønnsmoden	**36-48 mnd.**
Kullstørrelse	**2 egg**
Kull per år	**2-3**
Inkubasjon	**95-105 dager** ved 26-28 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste III**
EU-vedlegg	**Vedlegg C**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Saltuarius salebrosus er en stor, flattrykt gekko med trekantet hode og lange, tynne lemmer. Kroppen blir opptil omtrent 14 cm fra snute til kloakk og hele dyret opptil omtrent 25 cm med hale. Da arten ble beskrevet, var den den største i slekten *Phyllurus*. Det mest kjennetegnende trekket er den ru strupen: små knoller dekker hele haken og ikke bare skjellraden under kjevene, og artsnavnet *salebrosus* betyr «ru» på latin. Hudens grå, brune og olivengrønne tegning ligner lavbevokst bark, så dyret er nesten usynlig når det sitter stille på en klippe eller en stamme. Halen er bred og bladformet, og den opprinnelige halen har en lang, utdratt spiss. I motsetning til de fleste gekkoer har arten klør på tærne og ingen hefteflater.

Arten ble beskrevet i 1975 som *Phyllurus salebrosus* og kom i 1993 over i den nye slekten *Saltuarius*. Slektsnavnet kan oversettes som «skogens vokter». Halen brukes til å lagre fett og kastes lett. Den vokser ut igjen, men den nye halen er bredere og flatere, har en kortere spiss og er mindre fint tegnet.

S. salebrosus regnes som den mest hardføre av slektens arter i terrarier. Levealderen er ikke dokumentert; tallet i boksen er lånt fra *Phyllurus platurus*.

Utbredelse og leveområde

Saltuarius salebrosus lever i det midtre og sørlige indre Queensland i Australia. Den er mest utbredt i fjellkjedene vest og sørvest for Rockhampton, blant annet på Blackdown Tableland og i Dawes Range. Typelokaliteten er Monto. Funnene ligger mellom omtrent 23,5 og 26,5 grader sør og mellom 148 og 152 grader øst, fra kystnære fjell og innover i landet.

Utbredelsen ligger sørligere og tørrere enn hos *Saltuarius cornutus*, som lever i regnskogene i nordøst. Det passer med at *S. salebrosus* tåler mer varme enn de andre bladhalegekkoene.

> **Naturlig utbredelse:** Australia.

LEVEOMRÅDE

Saltuarius salebrosus er først og fremst en klippebeboer som lever i huler og sprekker. Den finnes i flere naturtyper, fra regnskog i kløfter til tørre, steinete kratt, men foretrekker sandsteinsklipper og åpen skog i de tørre strøkene av Queensland. Om dagen sitter den presset inn i en sprekk eller mot bark, og om natten går den på jakt etter insekter og andre leddyr på klipper og stammer.

Hunnen legger to egg om gangen og graver dem ned i jorden under løvet.

Stell

TERRARIET

To eller tre dyr kan holdes i et terrarium på 60 × 40 × 80 cm (lengde × bredde × høyde). Innred det med loddrette stykker stiv bark og noen grener, slik at dyrene kan komme seg rundt i hele terrariet. Dyrene sitter alltid på grener eller bark, så skjul på bunnen er ikke nødvendig.

Som bunn er omtrent 1 cm fin sand eller en blanding av fin sand og kokosmuld nok. Terrariet må ha god ventilasjon, helst med åpninger både øverst og nederst, slik at luften beveger seg. Hunner som skal legge egg, må ha en dyp eggleggingsbunn (se avl).

TEMPERATUR

Dagtemperaturen er 22-26 °C og natten 19-21 °C. Tallene er lånt fra *Phyllurus platurus*. *S. salebrosus* er til gjengjeld den mest varmetolerante av slektens arter og klarer enkelte varme dager i de høye 30-årene, hvis dyrene ikke står i direkte sol. Lengre tids varme over det kan være dødelig.

Spray terrariet på varme dager, slik at temperaturen faller en grad eller to, og plasser det aldri i direkte sol. En varmekilde er ikke nødvendig, men kan brukes hvis den ikke blir varmere enn 32 °C. Den skal slås av midt på sommeren og om natten i den kjølige perioden.

En kjølig hvileperiode hører med til holdet (se avl).

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Spray terrariet grundig 2-3 ganger i uken. Luftfuktigheten stiger etter sprayingen mot 100 % og skal så falle til omtrent 55-60 %, slik at bark og bunn kan tørke opp. I hvileperioden sprayes det hver kveld, slik at dyrene kan drikke dråpene. Bunnen må ikke være konstant våt.

Fuktighetsfallet er lånt fra *Phyllurus platurus*. For tørr luft gir problemer med hudskifte.

LYS OG UVB

Arten er nattaktiv og lever skjult om dagen, og UVB er ikke nødvendig. Gi terrariet en fast døgnrytme med svakt dagslys og mørke om natten. Bruk ikke sterke spotlamper og ikke farget nattlys, og sørg for skyggefulle partier hele dagen.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Arten tar vanlige fôrinsekter som siriss og kakerlakker. I avlssesongen fôres det tre ganger i uken, og om vinteren bare annenhver til hver tredje uke. Gi bare to til tre insekter per dyr ved hver fôring, og dryss dem jevnlig med kalk og multivitamin. Halen lagrer fett og viser dyrets form. Fjern rester neste morgen.

Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Saltuarius salebrosus er en rolig og nattaktiv art som sitter stille på bark om dagen. Den stiller få krav, men skal ikke håndteres mer enn høyst nødvendig, og aldri i halen, som den kaster.

To eller tre dyr kan dele terrarium, så lenge det bare er én hann. Hold øye med vekt og vekst, og skill dem hvis et dyr blir dominert.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hannene har en tydelig hemipenis-bule ved halerota, som hunnene mangler. Arten vokser langsomt og blir kjønnsmoden etter 3-4 år.

PARRING

Avl utløses av en kjølig hvileperiode. Dagtemperaturen senkes 2-3 grader om dagen til 10-16 °C, og dyrene fôres ikke i perioden. Terrariet sprayes hver kveld. Hvileperioden varer to til tre måneder, og temperaturen økes deretter over en uke til normalen. Ta et dyr ut av perioden hvis det går ned mer enn noen få gram. Tallene for hvileperioden er lånt fra *Phyllurus platurus*.

Parringer sees sjelden.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen begynner å legge sent i sesongen, tidligst midt i oktober. Hun legger to egg om gangen og 2-3 kull per sesong. Hun må ha en dyp, konstant fuktig, men ikke våt bunn, i en beholder uten lokk, som aldri må tørke ut. Hun begraver eggene omtrent 6-8 cm nede og hever som regel bunnen over stedet, så det er lett å finne.

INKUBASJON

Fjern eggene fra reiret, og inkuber dem ved 26-28 °C. Eggene klekkes etter omtrent 100 dager.

Underlaget kan være en blanding av perlitt og vann i forholdet 1:1 etter vekt, som er lånt fra *Phyllurus platurus*. Temperaturens betydning for kjønnet er ikke avklart. Ungene skifter hud nesten umiddelbart etter klekkingen.

OPPDRETT AV UNGER

Ungene kan oppdrettes i små bokser på omtrent 15 × 15 × 25 cm, innredet som de voksnes. Spray annenhver dag, og tilby det første fôret omtrent ti dager etter klekkingen. Gi små insekter, dryssede med kalk og multivitamin, og bare to til tre per dyr om gangen. Ungene vokser langsomt.

Helse og vanlige feil

Det finnes ingen dokumentert sykdomsoversikt for *Saltuarius salebrosus*. De viktigste risikoene er:

- Lengre tids varme i de høye 30-årene eller direkte sol, som kan være dødelig. Hold terrariet kjølig og i skygge.
- For tørr luft, som gir problemer med hudskifte.
- Konstant våt bunn og stillestående luft, som gir mugg og hudproblemer.
- Kalkmangel hvis fôret ikke dysses med kalk.
- Vekttap i hvileperioden. Ta dyret ut av perioden, og bygg det opp igjen.

Halen viser dyrets form. Søk veterinær med erfaring med reptiler hvis dyret går ned i vekt, ikke spiser eller ser slapt ut.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.